

بسمه تعالی

❖ پاسخ نامه تشریحی سوالات منطق و فلسفه نوبت دوم کنکور (تیر ماه 1404)

○ تجزیه و تحلیل اولیه :

با توجه به بررسی سوالات درس منطق و فلسفه کنکورهای سالهای اخیر سوالات این آزمون نیز در همان سبک و سیاق پیشین و میزان دشواری مورد انتظار قابل ارزیابی است. در این آزمون ۷ سوال از منطق، ۵ سوال از فلسفه یازدهم و نیز ۸ سوال از فلسفه دوازدهم مطرح گردیده بود که همچنان نشانگر اهمیت بالای فلسفه دوازدهم میباشد.

درجه دشواری سوالات در نگاهی کلی در حد انتظار همچون سالهای گذشته بوده و طبق معمول از جمله دروس دشوار رشته انسانی به شمار می آید.

در سوالات منطق روتین ثابت و سبک طراحی سوالات حفظ شده و مشابه سوالات ۱۳۱، ۱۲۸، ۱۲۷، ۱۲۶ دفعات متعدد در کنکورهای گذشته تکرار شده است صرفاً در سوال ۱۳۰ سبک طراحی نسبتاً متفاوت داشته ایم که البته این نیز با تسلط به احکام فضا یا به راحتی قابل پاسخگویی بود.

از فلسفه یازدهم صرفاً ۵ سوال از درس های ۲ و ۴ و ۶ و ۸ و ۱۰ مطرح شده بود که هریک از این دروس از جمله دروس مهم و چالشی کتاب فلسفه یازدهم میباشند. با اینکه تعداد سوالات از فلسفه یازدهم کمتر بوده اما کلید های پیشنهادی حاکی از این است که تعداد سوالات دو جوابی و دامدار در این درس اهمیت آنرا نشان میدهد از پنج سوال دوسوال ۱۳۳ و ۱۳۵ از جمله سوالات نسبتاً آسان بوده که با تسلط بر متن کتاب قابل پاسخگویی بود.

لیکن در سوالات ۱۳۶، ۱۳۴ و ۱۳۷ همچون سالهای گذشته شاهد سوالات مقایسه ای و نسبتاً مفهومی بودیم. در فلسفه دوازدهم جمعاً ۸ سوال داشته ایم که از دروس ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۶ و ۹ و ۱۰ و ۱۲ مطرح شده بود که نشان از اهمیت بالای نیمسال اول دوازدهم در طرح سوالات منطق و فلسفه کنکور است. در سوالات فلسفه دوازدهم تیپ طراحی همچون سالهای گذشته بوده و نیز سوالات مقایسه ای و مفهومی زیادی به چشم دیده میشود. برخی از سوالات همچون سوال ۱۴۲ و ۱۴۳ دامدار بوده و نیاز به عمق و بررسی کامل دارد.

در نگاه کلی با توجه به رویکرد طراحی سوال در سالهای گذشته به داوطلبین سالهای آینده توصیه میشود این درس را از همان ابتدا جدی گرفته و مطالعه مفهومی و تست زنی بالایی از آن داشته باشند.

با آرزوی موفقیت _ جعفرزاده

✓ استاد سباجعفرزاده صابری (رتبه ۲۹ کنکور ، مشاور و مدرس رسمی آموزش و پرورش ، طراح و مدرس کانون قلم چی)
توجه : پاسخها بر اساس دفترچه اعلامی سایت سازمان سنجش می باشد.

بسمه تعالی

❖ پاسخ نامه تشریحی سوالات منطق و فلسفه نوبت دوم کنکور (تیر ماه 1404)

۱۲۶_گزینه ۴ (منطق دهم، لفظ و معنا)

در عبارت مطرح شده در گزینه ۴ با توجه به فعل " است " و نیز حرف " نه " میتوان برداشت دو پهلوی از آن داشت.

۱_ کلام فلسفه است اما عرفان فلسفه نیست.

۲_ کلام فلسفه است و عرفان نیست .

یادتان باشد هرگاه قید منفی همراه با فعل مثبت در جمله بیاید احتمال وجود مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد همچون گزینه ۲ که میتوان به دو صورت برداشت کرد:

۱_ مردم شهر شما همچون ما باعاطفه نیستند.

۲_ مردم شهر شما برخلاف ما باعاطفه نیستند (ما باعاطفه هستیم)

در گزینه ۱ نیز احتمال مغالطه ابهام در مرجع ضمیر و در گزینه ۳ احتمال مغالطه توسل به معنای ظاهری وجود دارد.

۱۲۷_گزینه ۲ (منطق دهم_ مفهوم و مصداق)

مفاهیمی که مشترک لفظی هستند ممکن است مفاهیم کلی یا جزئی باشند برای مثال شیر_شیر که مفاهیمی کلی هستند یا پروانه به عنوان نوعی حشره مفهومی کلی اما در مورد اسامی اشخاص مفهومی جزئی است پس اشتراک لفظی ارتباطی به نوع مفهوم کلی یا جزئی ندارد. بررسی سایر گزینه ها :

(۱) لزوماً تمامی مصادیق مفاهیم کلی، جزئی محسوب نمیشوند.

(۳) تمامی مفاهیم خیالی کلی نیستند و ممکن است جزئی باشند برای مثال مفاهیم داستانی یا کارتونی

(۴) ممکن است کلی نیز باشد مثلاً کلی تک مصداقی: مولود کعبه_ ضامن آهو و

۱۲۸_گزینه ۳ (منطق دهم_ مفهوم و مصداق)

در حل اینگونه سوالات باتوجه به گفته سوال بهترین راه کشیدن نمودار و شکل است بدین صورت که رابطه بین مفهوم A و B عموم خصوص مطلق با اخص بودن A و نیز رابطه بین مفهوم B و C نیز عموم خصوص مطلق است با اخص بودن B .

به یاد داشته باشید که در چنین صورتی رابطه بین اخص ترین مفهوم با نقیض اعم ترین مفهوم (A و C) تباین و رابطه بین مفهوم اعم با نقیض مفهوم اخص (C و نقیض B) عموم خصوص من وجه خواهد بود.

✓ استاد سباجعفرزاده صابری (رتبه 29 کنکور ، مشاور و مدرس رسمی آموزش و پرورش ، طراح و مدرس کانون قلم چی)

توجه : پاسخها بر اساس دفترچه اعلامی سایت سازمان سنجش می باشد.

بسمه تعالی

❖ پاسخ نامه تشریحی سوالات منطق و فلسفه نوبت دوم کنکور (تیر ماه 1404)

۱۲۹- گزینه ۱ (منطق دهم_ شرایط و اقسام تعریف)

در گزینه یک تعریف جسمانی برای جماد علاوه بر جمادات شامل نباتات و حیوانات نیز میشود و از این رو علاوه بر مصادیق خود مفهوم مجهول شامل مصادیق مفاهیم غیری نیز میشود و نیز تعریف نوعی تفکر برای برهان هم مانع نیست چون علاوه بر برهان که نوعی استدلال است تعریف نیز نوعی تفکر محسوب میشود پس مانع نیست.

بررسی سایر گزینه ها:

(۲) جامع نیست_ مانع نیست.

(۳) صحیح_ جامع نیست.

(۴) هر دو تعریف صحیح است.

۱۳۰- گزینه ۲ (منطق دهم_ احکام قضایا)

این سوال بر خلاف طولانی و نسبتاً وقت گیر بودن با تکنیک های تست زنی و نیز تسلط بر احکام قضایا به راحتی قابل پاسخگویی است. با حل بخش دوم سوال پاسخ صحیح مشخص می شود.

اگر قضیه B موجب جزئیه باشد عکس آن نیز موجب جزئیه خواهد بود متداخل موجب جزئیه موجب کلیه میشود و عکس آن نیز مجدداً موجب جزئیه خواهد بود. پس حالت دوم صرفاً در صورتی برقرار است که قضیه موجب جزئیه باشد (درستی گزینه ۲ و رد سایر گزینه ها)

۱۳۱- گزینه ۳ (منطق دهم؛ قیاس اقترانی)

تیپ این سوال مشابه با سوالات سالهای پیش بوده و با توجه به شرایط اعتبار قیاس اقترانی به راحتی قابل حل است. از آنجایی که نتیجه قیاس هیچ الف ج نیست میباشد علامت الف و ج هر دو در نتیجه مثبت بوده است از این رو با توجه به شرط سوم اعتبار قیاس اقترانی بایستی در مقدمات نیز مثبت باشند مورد الف که در یکی از مقدمات قاس مثبت است بنابراین در مقدمه دیگر نیز بایستی ج علامت مثبت داشته باشد. تنها گزینه ای که علامت ج در آن مثبت است گزینه سوم میباشد پس پاسخ صحیح همین گزینه است.

✓ استاد سباجعفرزاده صابری (رتبه 29 کنکور ، مشاور و مدرس رسمی آموزش و پرورش ، طراح و مدرس کانون قلم چی)

توجه : پاسخها بر اساس دفترچه اعلامی سایت سازمان سنجش می باشد.

بسمه تعالی

❖ پاسخ نامه تشریحی سوالات منطق و فلسفه نوبت دوم کنکور (تیر ماه 1404)

۱۳۲- گزینه ۲ (منطق دهم؛ قضیه شرطی و قیاس استثنایی)

باتوجه به خواسته سوال بایستی دنبال قضیه مانعه الرفع در گزینه ها باشیم به عبارتی قضیه ای که کذب همزمان دوطرف آن محال است. بررسی گزینه ها:

(۱) آیا امکان دارید ماده طلا باشد ولی فلز نباشد (خیر_ مانعه الرفع)_ آیا امکان دارد جمله خبری نباشد اما قضیه باشد (بله مثل جملات پرسشی انکاری_ مانعه الرفع نیست).

(۲) آیا امکان دارد انسان چشم نداشته باشد و نابینا هم نباشد (خیر_ مانعه الرفع)_ آیا امکان دارد حیوان پرند باشد ولی مهره دار نباشد (خیر_ مانعه الرفع).

(۳) آیا امکان دارد موجود حیوان باشد ولی دارای اراده نباشد (خیر_ مانعه الرفع)_ آیا امکان دارد مربع نباشد ولی چهارضلعی باشد (بله_ مانعه الرفع نیست).

(۴) آیا امکان دارد عدد فرد نباشد و بر دو هم قابل تقسیم نباشد (خیر_ منفصل حقیقی)_ آیا امکان دارد جسمی هم زرد باشد و سفید نباشد (خیر_ مانعه الرفع).

۱۳۳- گزینه ۱ (فلسفه یازدهم_ ریشه و شاخه های فلسفه)

در پاسخگویی به این نوع سوالات تشخیص موضوع سوال از مهم ترین گام های حل مساله است دقت کنید در سوال اول موضوع شناخت هستی نیست بلکه وابستگی شناخت هستی به پذیرش امکان شناخت است به نوعی اشاره به عبارت (معرفت به وجود فرع بر امکان شناخت میباشد) است از این رو سوال در حیطه معرفت شناسی است.

در سوال دوم نیز موضوع شناخت و حیانی می باشد که باز هم در حیطه معرفت شناسی و ابزار و اقسام شناخت است دقت کنید که فلسفه دین شامل سوالاتی اساسی و بنیادین در زمینه دین است نه ابزار شناخت دین یا همان وحی.

۱۳۴- گزینه ۱ (فلسفه یازدهم_ آغاز تاریخی فلسفه، چستی انسان ۱)

هر چند عبارت موجود در گزینه یک به صورت مستقیم در متن کتاب درسی اشاره نشده است اما میدانیم که نخستین مسائل فلسفی از جمله مسائلی همچون منشاء دگرگونی های طبیعت، خوبی و بدی، زندگی و مرگ از همان نخستین روزهای آغاز حیات فلسفی انسان وجود داشته است.

✓ **استاد سباجعفرزاده صابری (رتبه 29 کنکور ، مشاور و مدرس رسمی آموزش و پرورش ، طراح و مدرس کانون قلم چی)**

توجه : پاسخها بر اساس دفترچه اعلامی سایت سازمان سنجش می باشد.

بسمه تعالی

❖ پاسخ نامه تشریحی سوالات منطق و فلسفه نوبت دوم کنکور (تیر ماه 1404)

همچنین در فعالیت کتاب درسی نیز خیر و شر در گفته های زرتشت اشاره به چنین بحث هایی دارد.
بررسی سایر گزینه ها :

- (۲) افلاطون نخستین فیلسوفی بود که به صورت روشن از انسان شناسی فلسفی سخن گفت هرچند نظرات او منعکس کننده نظرات سقراط نیز هست اما درباره سوسفسطائیان نمیتوان چنین چیزی گفت.
- (۳) به توالی تاریخی فلاسفه دقت کنید پارمنیدس و فلاسفه پیش از سقراط قبل از افلاطون بوده اند نه بعد از آن.
- (۴) منبع درک و تبیین دگرگونی های عالم از منظر فلاسفه نخستین با عقل بوده است نه بر اساس مشاهدات.

۱۳۵- گزینه ۲ (فلسفه یازدهم؛ امکان شناخت)

بر اساس نظر گرگیاس گفتیم اگر امکان شناخت وجود نداشته باشد امکان هیچگونه تعلیم و تعلمی هم وجود نخواهد داشت از این رو وجود نظام تعلیم و تربیت به معنای پذیرش امکان شناخت و امکان انتقال آن به دیگری است.

۱۳۶- گزینه ۲ (فلسفه یازدهم؛ نگاهی به تاریخچه معرفت)

این سوال از جمله سوالات بحث برانگیز این آزمون بوده است و احتمال صحیح بودن گزینه ۳ و ۴ نیز بعید نیست.
بررسی گزینه ها:

- (۱) عدم اطمینان از وجود یا عدم خدا به معنای نسبی گرایی نیست و نشان از آن نمی باشد
- (۲) در ظاهر عبارت اشاره به نسبی گرایی دارد اما آنچه که این گزینه را دچار شک میکند قید یقینی است هرچند نسبی گرایان حواس هرکس را نسبت به خود او معتبر میدانستند اما همچنان قائل به یقینی بودن و ملاکی واحد برای حقیقت نبودند.
- (۳) در ظاهر این گزینه نیز اشاره به نسبی گرایی پراگماتیستی دارد اما اینکه اندیشه برخی از نسبت به برخی دیگر سودمندتر دانسته به نوعی اشاره به ارجحیت یکی بر دیگری دارد در حالی که معیار حقیقت از منظر نسبی گرایان صرفا حواس هرکس نسبت به خودش است.
- (۴) این گزینه نیز میتواند درست باشد چرا که حواس تنها راه شناخت از منظر نسبی گرایان است و احتمال هم دارد که به عنوان پاسخ مطرح شود.

✓ **استاد سباجعفرزاده صابری (رتبه 29 کنکور ، مشاور و مدرس رسمی آموزش و پرورش ، طراح و مدرس کانون قلم چی)**

توجه : پاسخها بر اساس دفترچه اعلامی سایت سازمان سنجش می باشد.

بسمه تعالی

❖ پاسخ نامه تشریحی سوالات منطق و فلسفه نوبت دوم کنکور (تیر ماه 1404)

۱۳۷- گزینه ۱ (فلسفه یازدهم- چستی انسان ۲)

عبارت روی سوال به نوعی اشاره به این دارد که نمیتوان روح را انکار کرد و انسان را صرفاً به موجودی زمینی و مادی تقلیل کرد از این رو اگر چنین کاری را انجام دهیم هرگونه شهود، کرامات و ویژگی های متعالی و نیز گرایش به کمالات را بپذیریم اما ممکن است خرد را صرفاً سلسله ای از اعصاب و روان تلقی کرد و آن را بخشی از جسم دانست.

۱۳۸- گزینه ۲ (فلسفه دوازدهم- هستی و چستی)

هرچند گفتیم حمل وجود بر ماهیت نیازمند دلیل است اما حمل ماهیت بر وجود نیز نیازمند دلیل است مانند اینکه بگوییم وجود انسان است یا درخت انسان است که امری امکانی بوده و نیازمند دلیل میباشد. گزینه یک نیز ممکن است نظر طراح باشد اما اگر منظور از قید ضرورتاً اشاره به ضروری بودن ویژگی میرا بودن و مرگ اندیش بودن برای انسان باشد نادرست است.
بررسی سایر گزینه ها:

۱) گزینه یک نیز ممکن است نظر طراح باشد اما اگر منظور از قید ضرورتاً اشاره به ضروری بودن ویژگی میرا بودن و مرگ اندیش بودن برای انسان باشد نادرست است.

۳) هستی و چستی دو مفهوم مختلف از یک موجود واحد هستند و ما از هر دو یک چیز را نمیفهمیم
۴) حیوان و ناطق اجزای انسان نیست بلکه جزئی از تعریف مفهوم انسان تلقی میشود.

۱۳۹- گزینه ۲ (فلسفه دوازدهم- جهان ممکنات)

از آنجایی که در صورت سوال ذکر شده مصداق مورد نظر تحقق یافته است پس آنچه که قطعاً میتوان گفت این است که چنین مفهومی قطعاً بوجود آمده است و وجود برایش ضرورت یافته اما اینکه واجب الوجود بالذات بوده یا بالغیر به طور قطعی قابل تشخیص نیست.

۱۴۰- گزینه ۱ (فلسفه دوازدهم- جهان علی و معلولی)

باتوجه به نظر فلاسفه مسلمان اصل علیت خود پایه و اساس هر نوع تجربه ای است و ما قبل از هرگونه پرسش از چرایی یک چیز به درک اصل علیت رسیده ایم و دانسته ایم که هیچ چیز خود به خود بوجود نمی آید. دقت کنید که این درک به طور ناخودآگاه نبوده است (رد گزینه ۳) و با استدلال عقلی درک کرده است.

✓ **استاد سباجعفرزاده صابری (رتبه 29 کنکور ، مشاور و مدرس رسمی آموزش و پرورش ، طراح و مدرس قانون قلم چی)**

توجه : پاسخها بر اساس دفترچه اعلامی سایت سازمان سنجش می باشد.

بسمه تعالی

❖ پاسخ نامه تشریحی سوالات منطق و فلسفه نوبت دوم کنکور (تیر ماه 1404)

۱۴۱- گزینه ۴ (فلسفه دوازدهم_ جهان علی و معلولی؛ کدام تصویر از جهان)

همانگونه که در کتاب درسی گفته شده انکار اصل سنخیت مساوی است با انکار نظم و هماهنگی در میان پدیده های جهان، از بین رفتن پشتوانه عقلی تحقیقات و یافته های علمی و از بین رفتن هرگونه قدرت پیش بینی اما باوجود انکار سنخیت میتوان وجود مبداهستی را پذیرفت و به نوعی تفسیر کرد همچون نظریات مه بانگ و انفجار عظیم و...

۱۴۲- گزینه ۳ (فلسفه دوازدهم_ خدا در فلسفه ۲)

از جمله دیگر سوالات بحث برانگیز بین دبیران و دانش آموزان این سوال بوده است که پاسخ طراح میتواند باتوجه به نکاتی که در نظر داشته متفاوت باشد.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) باتوجه به متن کتاب درسی نتیجه گیری نهایی برهان ابن سینا تقسیم موجودات به واجب الوجود بالذات و بالغیر بوده است و نه امکانی و واجب الوجود .

(۲) این جمله هرچند در ظاهر ممکن است شبیه جمله راسل تلقی شود اما با مراجعه به کتاب درسی خواهید دید که عین این جمله نیست راسل میگوید: اگر هرچیزی باید علتی داشته .

باشد، پس خدا نیز نیازمند علت است. اگر چیزی بدون علت، وجود تواند داشت این چیز هم میتواند خدا باشد و هم جهان.

(۳) محتمل ترین گزینه در بین سایر گزینه ها این گزینه است البته بایستی توجه داشت که عبارت نیاز عقل به باور خدا قابل تامل است چرا که از نظر فلاسفه مسلمان این عقل است که ابتدا خدا را اثبات میکند و سپس معناداری زندگی را میپذیرد.

(۴) تفاوت برهان ابن سینا و ملاصدرا در ملاک نیازمندی موجودات به علت است و نه صرفا نیازمندی آنها.

۱۴۳- گزینه ۴ (فلسفه دوازدهم_ عقل در فلسفه ۲)

بر اساس نظر فلاسفه مسلمان پذیرش هر اعتقاد و آیینی نیازمند استدلال عقلی و پذیرش عقل است از این رو ایمان بدون عقل ارزش چندانی ندارد و پایه و اساس ایمان استدلال عقلی و برهان میباشد.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) ایمان و شناخت عقلانی دو حقیقت متمایز نیستند بلکه مکمل یکدیگرند.

✓ استاد سباجعفرزاده صابری (رتبه 29 کنکور ، مشاور و مدرس رسمی آموزش و پرورش ، طراح و مدرس قانون قلم چی)

توجه : پاسخها بر اساس دفترچه اعلامی سایت سازمان سنجش می باشد.

بسمه تعالی

❖ پاسخ نامه تشریحی سوالات منطق و فلسفه نوبت دوم کنکور (تیر ماه 1404)

- (۲) عقل فعال دانش ها را در اختیار انسان نمی گذارد بلکه باعث به فعلیت رسیدن آن می شود.
(۳) هرکس که عادت کند سخن بی دلیل را بپذیرد از حقیقت انسانی خود خارج شده است.

۱۴۴-گزینه ۳ (فلسفه دوازدهم_ دوره میانی)

بر اساس طبیعت شناسی ابن سینا هرگونه تضاد و تعارض و تراحم لازمه جهان طبیعت و ذات ماده است.
بررسی سایر گزینه ها:

- (۱) طبیعت به شرط نبود مانع هرچیز را به خیر و کمال مطلوبش میرساند نه ضرورتاً
(۲) برعکس گفته شده و منشا حرکات و تغییرات هرچیز طبع و ذات خاص آن چیز است نه برعکس
(۴) علم حقیقی در نتیجه تحقیق در رابطه میان پدیده ها و رابطه آنها با منشا جهان طبیعت و خدا میسر میشود.

۱۴۵-گزینه ۴ (فلسفه دوازدهم_ حکمت معاصر)

گزینه ۴ باتوجه به متن کتاب درسی و آثار شهید مطهری کاملاً صحیح میباشد.
بررسی سایر گزینه ها:

- (۱) اساتید فلاسفه اسلامی از قبل نیز با این فلاسفه فقید آشنایی داشته اند.
(۲) در کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم علامه طباطبائی مسائل روز فلسفی را بررسی کرده و نه شقای ابن سینا یا اسفار ملاصدرا
(۳) عبارت برعکس مطرح شده است و علامه در جهت گسترش فعالیت های خود به خارج از حوزه با اساتید دانشگاه ها ملاقات کردند نه برعکس.

✓ **استاد سباجعفرزاده صابری** (رتبه 29 کنکور ، مشاور و مدرس رسمی آموزش و پرورش ، طراح و مدرس کانون قلم چی)
توجه : پاسخها بر اساس دفترچه اعلامی سایت سازمان سنجش می باشد.